

moderatoris industria Romanorum Francorumque A
concorporavit imperium, cauta deliberatione consti-
tuitur. Ut quia serenissimi atque piissimi filii nostri
magni imperatoris Lotharii, ejusque fratrum dilectis-
simorum filiorum nostrorum Ludovici et Caroli regum
avunculus est, inasper sanctitate doctrinaque conspi-
cendus, ab hac sede sanctissima apostolorum principis
auctoritate percepta, vestris necessitatibus vice nostra
idoneus ubique minister existat. Et quia omnium
vestrorum sollicitudinem illi gerere præcepimus,
omnium volumus obedientia comitari. Decet sane,
fratres, ut qui pro omnibus laborat, cunctorum sub-
sidio fulciatur. Huic ergo in congregandis generalibus
synodis, in omnibus supradictarum regionum parti-
bus nostram commodamus auctoritatem, et quidquid
provinciali synodo fuerit definitum, ad ejus absque
dilatione statuimus notitiam perducendum. Si cui
autem ab illis partibus hanc sanctam sedem appel-
lare opus fuerit, et in nostra audientia se audiri po-
poscerit, hunc commoneamus ut ad ejus primum au-
dientiam se submittat, et ecclesiasticorum gestorum
in sua regione rationabili digestionem prolata, si
episcoporum de eo qui forte criminibus impetitur,
sententia discordaverit, ut ab aliis reus, innocens
judicetur ab aliis; tunc ipsis gestis ad nos delatis,
litteris etiam præfati fratris nostri, cui vicem nostram
concessimus, commendatus, sive ad nos, sive ad
beatisimum Petri sedem securus accedat, nullaque
eum in veniendo mora præpediat. Quam etiam con-
dicto fratri nostro Drogoni archiepiscopo in exami-
nandis ac perquirendis episcopis et abbatibus sub
hoc tenore hanc nostram licentiam et auctoritatem
concessimus, salvo in omnibus hujus universalis Ro-
manæ sedis primatu, nostrique præsulatus honore,
vigoreque et exaltatione charissimi ac spiritualis filii
nostri domni Lotharii magni imperatoris. Nam nobis
valde placuit, propter diversas Ecclesiarum Dei per-
turbationes, hoc necessarium satisque dignum opus
explere. Si vero, hac admonitione contempta, sola
improbitate se criminibus exuendum existimaverit,

A noverit a nostra mansuetudine nequaquam se te-
rariam absolutionem adepturum, nisi primum pro-
vinciali synodo, et postmodum generali, prædicti
fratris nostri audientia ejus fuerit actio vestigata.
Hic enim causa subtiliter examinatur, ubi perpe-
trata dignoscitur. Tamen si se ad nos venire poposce-
rit, ut ante prædiximus, non teneatur. Si autem vel
sui metropolitani provincialem synodum evocatus
adire noluerit, vel ad generalem præfati vicarii lega-
tique nostri conventum venire contempserit, cum
hæc nostris apostolicis auribus per suas litteras inti-
mare decreverit, nostra et totius Ecclesiæ catholice
se noverit auctoritate judicandum. Quod si violentiam
sibi a religiosis filiis nostris regibus quilibet episco-
porum, quominus canonum statuta custodiat, queri-
tur irrogatam, nos hoc suffugium, annuente Domino,
litteris ad eos missis credimus amputandum. Nequa-
quam enim auditu tolerabile est, ut germanorum
fratrum in fide Trinitatis terna societas a sui dile-
ctione et communi juris æquitate dissiliat. Quod si
eorum quilibet post discordiæ principem abire ma-
luerit, nec catholica fuerit pæce contentus; hæc,
merito Deo auxiliante, canonicis auctoritatibus, prout
melius possumus, castigare studemus. Cæterum,
fratres, tanquam sub uno charitatis globo consti-
tam vestram alloquor sanctitatem, ut idipsum omnes
sentiat, et non sint in vobis schismata, neque per
aliquos inanum argumentationum cuniculos, vel
vobis ipsis, vel populo vobis commisso, veritatem
subducatis, quæ absque refragationis diverticulo vera
prosequitur, dicens: *Beati pacifici, quoniam filii Dei*
vocabuntur (Matth. v). At contra qui bella volunt,
quia diaboli filii sint, palam datur intelligi. Sed nos
in eo qui vincit mundum, beato Petro apostolo inter-
cedente, confidimus, quod nullo typho secularis ra-
diciæ vestra succumbit auctoritas: tamen etsi ad
tempus prævaluerint, quia in æternum damnabuntur
ambiguum non est. Vos autem etsi persecutionem
patimini propter justitiam, beati Deus vos incolentes
custodiat, fratres. Amen.

ANNO DOMINI DCCCL.

FRECULPHUS

LEXOVIENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN FRECVLPNUM.

(Fabric., *Bibl. med. et inf. Lat.*)

Freculphus, ex monacho ordinis Benedictini et D quorum (a) prior, in septem tributus libros, in *Elia-*
abbate Fuldensi episcopus ab anno 825 ad 851 in *charum*, præceptorem suum, quem *venerandum* *sq-*
Gallia Lexoviensis, scripsit *tomos duos Chronicorum*: *cerdotem* (b) appellat, a conditione primi hominis

(a) Solum priorem tomum inspexit Sigebertus,
cap. 90, et Trithemius, cap. 259.

(b) In carmine hexametro, quod ad eundem *Elia-*
sacharum præmittitur.

usque ad Christi natiuitatem Domini, sive annum mundi 5429. Tomus posterior dicitur Judithæ, Ludouici Pii secundæ coniugi, libris quinque a Christi servatoris natiuitate ad Bonifacium III, qui papatum gessit ab anno 607. Qui exstant Chronici Freculphiani libri duodecim prodire Colonia 1539, fol. ex Egenolphi officina, et emendatioribus ex Commeliniana 1597, 8°, nec non in Bibliotheca Patrum Auctario Parisiensi 1639, et in Bibliotheca Patrum Coloniensis tome IX, et Lugdunensis tome XIV, pag. 1061. Anonymo Mellicensi, cap. 64, 4. Hic est Fri-

cholphtis episcopus, scientia doctrinaque præcipuus, quem præter veteres historias ab æordio mundi usque ad tempora Nortmannorum, ait scripsisse Explanaciones in Genesin. Sed Rabanum Maurum quidem hortatus Freculphus fuit, ut explanaciones in Genesin componeret, sicut ex epistola Freculphi ad Rabanum constat, quæ in tome secundo Rabani Operum præmittitur libris quatuor hujus Enarrationum in Genesin, quos, præmissa epistola, Freculpho relegendos et examinandos Rabanius misit et deliquit.

FRECVLPHI

EPISCOPI LEXOVIENSIS

CHRONICORUM TOMI DUO

QUORUM PRIOR AB INITIO MUNDI USQUE AD OCTAVIANI CÆSARIS TEMPORA, ET SERVATORIS NOSTRI JESU CHRISTI NATIUITATEM; POSTERIOR DEHINC USQUE AD FRANCORUM ET LONGOBARDORUM REGNA RERUM GESTARUM HISTORIAM CONTINET.

(Ex Bibliotheca veterum Patrum.)

PRÆFATIO

In priorem hujus operis tomum auctoris ipsius ad ELISACHARUM suum præceptorem.

Cum torpentia quorundam ingenia industria prudentium excitare soleat, ne, ignavia depressa soperore, otio languenti inutiliter contabescant, sed caligine detersa semper vigilantia expurgentur, ut quibus prodesse potuerint scribendo vel docendo, accurate hoc agere studeant; ne de talento male defosso terribilem Domini promulgatam audiant quandoque sententiam: ta quidem, mi dilectissime Elisachare, et amore insatiabilis sophiæ venerande præceptor, post cæteros quos stimulis instanter charitatis agitare soles, ut vigilantes fideliter ea quæ eis credita sunt domini sui famulis tempore distribuere opportuno, tandem meam agressus parvitatē, jussisti ut perscrutando diligenter volumina antiquorum seu hagiographorum, sive etiam gentilium scriptorum, quæcunque pertinent ad historię veritatem, breviter ac lucide colligere desudarem, a conditione quidem primi hominis usque ad Christi natiuitatem Domini: eo scilicet modo, ut quidquid de primo sæculo quod ante generalem fuerat cataclysmum, sive de secundo quod fuit post diluuium usque ad natiuitatem Abrahamæ, et regis Assyriorum Nini regnum, nostri sive gentiles senserunt scriptores, prætere diligentius curarem. Quæstiones etiam difficiles, quæ per hæc tempora in scriptis habentur legislatoris, enodare non negligere, quantum attinet ad historię veritatem. Inde autem per reges Assyriorum, Medorum atque Persarum, sive Græcorum, et usque ad Octaviani Cæsaris monarchiam, ad quas gentes Assyriorum derivando re-

gnatum per succedentia pervenit tempora: in populo autem Dei per patriarchas, iudices, reges ac sacerdotes, iterumque reges, numerum custodire annorum cultus observarem, et ea quæ gesta in sæculis mundi partibus, et memoria sunt digna, adnotarem, ut quæque immortaliter per singula frequentantur tempora, quando vel ubi fuerint, qui tunc etiam imperatorum in ambrosioribus regnatis, vel qui populo Dei præfuerint, ostenderem: insuper a destructione templi Hierosolymitani usque ad Domini natiuitatem Christi, quæque in populo gesta sunt Judæorum, quoniam confusa propter calamitates quæ eis acciderunt esse videntur, ordinando summatim colligere instigasti. Hæc quidem omnia ceu picta brevi in tabula meæ ostendens parvitati, nullam excusationis occasionem reliquisti, sed potius operam dare imperasti. Agitur auxilio Dei adjutus, qui facit mutos loqui, non temeritate, sed obedientiæ gratia, hoc tam ingens parva cum cymba ignarus nauta pelagus navigare cepti. Sed si maris se immutaverit serenitas, fluctusque intumuerint, tu qui jussisti naufrago porrigere manum. Quamvis enim ecclesiasticis alligatus a sæculis negotiis, lingua præpeditus, sensu obtusus, hoc tam magnum ineruditus tiro arripui opus, quod sapientibus erat committendum: tamen quia tuæ hoc non potui negare benevolentia, tibi examinandum mitto, et si utile adjudicaveris fore, non magis acceptum feretur scribenti quam censori. Porro nomina auctorum ex quibus ea collegi quæ in septem libris conclusi, idcirco non